

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 998763/2

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

הרב יוסף יגודה – אב"ד, הרב ישראל דב רוזנטל, הרב סיני לוי

הנדון: כתובה - מתי תיחשב האישה למורדת להפסידה כתובתה

הנידון שבפנינו הוא תביעת כתובה בסך 300,000 ש"ח שהגישה האישה, התובעת כנגד הנתבע, בעלה לשעבר. הצדדים התגרשו בתאריך כ"ח בשבט התשע"ה (17.02.2015) עוד בטרם הכרעה בנושא הכתובה.

רקע

הצדדים נישאו ביום ז' תשרי תש"ע (24.09.2009) לאחר כחמש שנים שחיו יחדיו בטרם נישאו. לאחר הנישואין נולדו להם שני ילדים.

בתאריך ט"ו באלול התשע"ד (10.09.2014) הגישה האישה תביעת גירושין וכתובה שעילתה העיקרית היא בגידת הבעל עם אישה נשואה שעבדה עמו במקום עבודתו והייתה כפופה לניהולו.

לאחר מכן הנתבע צירף לתיק כתב הגנה ובו העלה את טענותיו כנגד התובעת ואי תפקודה בבית ובמערכת הזוגית.

התקיים דיון ראשוני ובו הסכימו הצדדים להתגרש ולהותיר את הדיון בתביעת הכתובה לאחר סידור הגט.

התקיימו מספר דיוני הוכחות ובהם נחקרו הצדדים וכן נשמעו עדים מטעם שני הצדדים, אשר נחקרו על ידי באי כוח הצדדים.

הצדדים הגישו את סיכומיהם וכעת יש להכריע בתביעת הכתובה.

עיקרי טענות הצדדים

טענות התובעת:

א. הבעל בגד באשתו עם מזכירתו ל' שהינה אישה נשואה, אף בשעה שחי עם אשתו בבית. הבעל הודה בבגידה זו בדיון שהתקיים בבית הדין ט"ז בטבת התשע"ה (07.01.2015). בעקבות בגידה זו עזב הבעל את בית המגורים המשותף.

ב. בעלה של הנתבעת העיד בבית הדין וחזק את עדותו על פי רישומי היומן של הנתבעת ומחמת כן הגיש תביעת גירושין נגדה. אף במעשה בית הדין נרשם "במידה ותרצה להינשא למר נ' צריכה בירור בביה"ד", על פי הודאתה בפני הדיין שאישר את הסכם הגירושין.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. הנתבע טען שבגידתו נבעה כתוצאה מכך שהתובעת לא רצתה לקיים עמו יחסי אישות, אבל אין אלו אלא טענות בעלמא אשר לא הוכחו. להיפך, התובעת הביאה ראיות, תמלול השיחה ביניהם שהוא הודה בבגידה. המסרונים לביסוס טענתה שהיא חפצה בשלום בית ולא מנעה יחסי אישות. רק לאחר שהתברר לה דבר הבגידה הבינה מדוע נמנע הבעל מלקיים עמה יחסי אישות.

ד. סכום הכתובה אינו מוגזם ולכן מבקשת לחייבו בכל הסך הנקוב בכתובה וכן בעיקר הכתובה ונוסף על כך בפיצוי בסך 200,000 ש"ח.

טענות הנתבע:

א. האישה מנעה ממנו יחסי אישות, לא מילאה את חובותיה לעשות מלאכה ובכך הובילה להרס חיי המשפחה.

ב. התובעת מרוכזת בעצמה והתעלמה מצרכיו של התובע. בזמן ההיריון השני נזקקה לשמירת הריון ולאחר הלידה נמנעה מלקיים יחסי אישות.

ג. האישה תבעה זכויותיה בבית המשפט ועתידה לקבל רכוש ניכר. מרבית התשלום עבור הבית הרשום על שם הצדדים שולם על ידי הנתבע.

ד. האישה נהגה לשהות זמן רב בבית הוריה שם עבדה, אף מעבר לשעות עבודתה.

ה. התובעת מגיעה מרקע כלכלי אמיד ביותר ואילו הנתבע לא. כמו כן כושר ההשתכרות שלה גבוה אף בגלל העובדה שהיא מועסקת על ידי אביה.

ו. הנתבע מבקש להוציא מתיק בית הדין את תמליל השיחות שצירפה התובעת מכיוון שלא נערך על ידי גורם מקצועי.

למען הסר ספק בית הדין מבהיר שהוא נותן החלטתו ללא התחשבות בתוכן התמליל המצורף, כשברור ששיחה בנושא זה התקיימה כפי שהבעל הודה בדיון שהתקיים ביום ט"ו באייר התשע"ה (04.05.2015).

דיון והכרעה

נטל הראיה

הבעל הוא שעזב את בית המגורים, ולא ביקש לחזור אליו לאחר העזיבה. לפיכך, נטל הראיה מוטל על הבעל המבקש להפסיד את אשתו כתובתה, למרות שהיא זו שהגישה את תביעת הגירושין. כמובן, מצטרפת לכך העובדה בה הודה הבעל, שהוא בגד באשתו וקיים קשר אסור עם אישה אחרת וזאת עוד במהלך תקופת המגורים המשותפת.

המחלוקת העובדתית – האם האישה מנעה יחסי אישות

לטענת הבעל לשעבר, הנתבע, התובעת מנעה ממנו יחסי אישות ולכן הפסידה כתובתה. מנגד התובעת טוענת שלא מנעה יחסי אישות אלא לאחר שהתבררה לה דבר בגידת הבעל.

ונצטט חלק מדבריהם בדיון שהתקיים ביום ט"ז בטבת התשע"ה (07.01.2015).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"כ הבעל: יש מרידה מאישות לא היו יחסי אישות מאז שמירת ההיריון של הקטין מיוזמתה, היא סירבה לחדש את היחסים לאחר הלידה.

בית הדין: באוגוסט 2013 איך היו נראים חייך?

הבעל: גם לפני הלידה חיי לא היו פשוטים ולא היו כל כך יחסים. לאחר הלידה ניסיתי ליזום והיא סירבה. סובבה את הגב. עד שעזבתי באוגוסט 2014, עד אז ישנו יחד.

האישה: זה שקר גמור אני רציתי כל הזמן יש לי תיעוד של מסרונים שמוכיחים שאני רציתי ליזום ושלחתי לו בקשות ואני מאד רציתי. הוא עזב את הבית כי גיליתי שהוא בגד בי עם המזכירה שלו.

ב"כ האישה: יש לה תיק בביה"ד ל' היתה הודאה על כך ונכתב במעשה בית הדין שלה כי קיימה יחסים איתו.

בית הדין: זה נכון?

הבעל: כן, היה יחסי אישות איתה לאחר וגם לפני שעזבתי את הבית.

כאמור הצדדים מכחישים זה את זה בשאלה, האם התובעת נמנעה מלקיים יחסי אישות עם הבעל לאחר הלידה. אמנם, הדבר הברור הוא שהנתבע החל לקיים יחסי אישות עם האישה הזרה עוד בעת שהותו בבית הצדדים והוא זה שעזב את הבית.

זאת ועוד, האישה הגישה תכתובת מסרונים מהן עולה כי היא ביקשה דרכים לטפל במערכת היחסים הזוגית, והאיש הוא שסירב לכך.

בנסיבות אלו שנגלו לפנינו, יש סבירות שתחילתו של המשבר מבחינת הבעל היה בעת שנמנעו מלקיים יחסי אישות בזמן שמירת ההיריון ובתקופה הסמוכה ללידה, ולא מחמת מרידתה. יתכן שמצוקה זו הביאה לכך שהאיש נתן עיניו באחרת, ולאחר מכן נמנע הוא מלקיים יחסי אישות עם אשתו. בוודאי שלא הורם נטל הראיה לכך שהאישה מרדה בבעלה מאישות.

יצוין, בסיכומי הבעל עלו טענות כנגד האישה ותפקודה החל מתחילת נישואיהם בנושא יחסי אישות ואף בשאר נושאים. הקורא את מכתבי הבעל האוהב לאשתו מתקשה להתרשם נכוחה בכנות טענות הבעל. זאת ועוד, תפקוד נמוך, הן בתחום של ניהול הבית והן בתחום חיי האישות, אינם מהווים עילה להפסד כתובה כל עוד אינם נעשים בדרך של מרידה.

לסיכום, הבעל עזב את הבית ובכך פירק את חיי הנישואין, והוא לא הוכיח מרידת האישה.

מורדת מאישות, מפסידה כתובתה רק לאחר הכרזה על ידי בית הדין

בית הדין סבור שאף לו יצויר, שהנתבע צודק בכל טענותיו והנתבעת מרדה בו וסירבה לקיים יחסי אישות, אין להפסיד לאישה את כתובתה כפי שיבואר להלן.

ראשית נקדים שמניעת חיי אישות היא פגיעה ברכיב מהותי מחיי הנישואין. בעל המונע חיי אישות מאשתו עובר באיסור לאו מהתורה כפי שהתבארו הדברים בדברי הרמב"ם (הלכות אישות פרק יד הלכה ז):

אסור לאדם למנוע אשתו מעונתה ואם מנע כדי לצערה עבר בלא תעשה שבתורה שנאמר שארה כסותה ועונתה לא יגרע.

מובן הדבר שאף אישה המונעת חיי אישות פוגעת בחיי הנישואין ויש לכך השלכות של פגיעה בזכויותיה כולל הפסד הכתובה ומזוונותיה. עם זאת, חכמים תקנו תקנות כיצד יש

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לפעול במקרה של מרידה מקיום יחסי אישות של אחד מבני הזוג. תכליתן של התקנות היא לנסות להחזיר את חיי הנישואין לתיקונם וזאת אף בסיוע הפעלת סנקציה כלכלית וחברתית. תקנות אלו עברו שינויים במהלך הדורות אבל העיקרון שבבסיסן נשמר.

כדי להפסיד אישה המורדת מקיום יחסי אישות את כתובתה, אין די בעצם המרידה. על פי קביעת חז"ל, יש לפעול בהליך מסוים שעל פיו ורק לאחריו מפסידה האישה את כתובתה. ללא הליך זה שהוא בבחינת 'אין עונשין אלא אם כן מזהירין', אין האישה מפסדת כתובתה מעצם מרידתה.

כדי להבהיר זאת נביא חלק מדברי הרמב"ם (הלכות אישות פרק יד הלכה ט – י):

ואם מרדה מתחת בעלה כדי לצערו ואמרה הריני מצערת אותו בכך מפני שעשה לי כך וכך [...] שולחים לה מבית דין ואומרים לה הוי יודעת שאם את עומדת במרדך אפילו כתובתך מאה מנה הפסדת אותה, ואחר כך מכריזין עליה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות בכל יום ארבע שבתות זו אחר זו ואומרים פלונית מרדה על בעלה.

ואחר ההכרזה שולחין לה פעם שנייה ואומרים לה אם את עומדת במרדך הפסדת כתובתך. אם עמדה במרדה ולא חזרה נמלכין בה ותאבד כתובתה ולא יהיה לה כתובה כלל, ואין נותנין לה גט עד שנים עשר חדש ואין לה מזונות כל שנים עשר חדש, ואם מתה קודם הגט בעלה יורשה.

דהיינו, אף לפי ההנחה שדברי הנתבע נכונים ואכן האישה מנעה קיום יחסי אישות, היה על הנתבע לפעול כאמור לעיל. על הנתבע היה לפנות לבית הדין בעת שהיו נשואים ולבקש את עזרת בית הדין להשיב את האישה לקיום חיי משפחה תקינים. בית הדין היה מתרה באישה שאם היא תמשיך במרדה הרי היא תפסיד את כתובתה. דא עקא, הנתבע פנה לדרך אחרת, בחר לרעות בשדות זרים ולא פנה למצות את ההליך לשיקום חיי הנישואין.

בטור אבן העזר (הלכות כתובות סימן עז) תיאר את השתלשלות התקנות במורדת וזה לשונו:

והאישה שמרדה על בעלה מתשמיש הרבה תקנות תקנו בה. בתחילה תקנו בימי חכמי המשנה [...] ושוב תקנו שישלחו מבית דין שתחזור בה. לא חזרה בה, מכריזין עליה ד' פעמים בד' שבתות זו אחר זו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, פלונית מורדת על בעלה, כדי לביישה. לא חזרה בה שולחין לה הוי יודעת שאפילו כתובתך ק' מנה הפסדת ומגרשה.

ושוב הוסיפו לתקן שימתינו לה י"ב חדש ואז יגרשנה אם ירצה בלא כתובה ובתוך השנה אם בא לגרשה צריך ליתן לה כתובה [...] וכשיוצאת לאחר השנה אין לה לא מנה ולא מאתים ולא תוספת.

מהעיון בלשון הטור יש מקום לעורר את השאלה, האם תקנת המתנת י"ב חודש מתווספת להכרזות או שמא באה במקומם, כאמצעי לחץ חילופי על מנת שתחזור בה ממרידתה.

לדעת הבית יוסף המתנת י"ב חודש היא השלמה לתקנת ההכרזה כפי ששמע אף בדברי הרמב"ם שהוזכרו לעיל. וזה לשון הבית יוסף (אבן העזר סימן עז אות ב - ג ד"ה האישה שמרדה):

ומלשון רבינו שכתב ושוב הוסיפו לתקן שימתינו לה שנים עשר חודש משמע שמלבד הכרזת ארבע שבתות תקנו שלא ייתן לה גט עד שנים עשר חדש וכך הם דברי הרמב"ם ז"ל (שם ה"י) ובסמוך אעתיק לשונו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אולם בט"ז (אבן העזר סימן עז סק"א) דן בארוכה בדברי הטור והרא"ש והסיק שלדעתם התקנה שצריך להמתין י"ב עד שיגרשה ביטלה את התקנה שצריך להכריז ארבע שבתות ולהימלך והוכיח זאת מלשון הטור. וזה לשון הט"ז:

משום הכי כתב הטור תחילה ושוב תקנו וכו' ואח"כ כתב ושוב הוסיפו לתקן וכו' כלומר דלא היתה הוספה אלא לענין שראו לתקן עוד אבל לא לענין עצם התקנה. וראיה לזה שברמזים כתב הטור וז"ל ובתור הכי תקנו בין בעינא ומצערנא בין בטענת מאיס (וכו' משמע) דלא בעינן המלכה ד' שבתות כמו שכתב שם לפני זה בהדיא (בטענת מאיס) הכי נמי בטענת בעינא ומצערנא.

לפי הסבר הט"ז בשיטת הטור והרא"ש אין צריך להכריז ולהימלך, אך יש להמתין י"ב חודש ולאחריהם אם האישה עומדת במרידתה הפסידה כתובתה אף ללא התראה. משמעות ההמתנה י"ב חודש מתאימה לעקרון שהסברנו לעיל. האישה אינה מפסידה את כתובתה באופן מיידי, משום שלא עצם ההימנעות מחובת קיום יחסי האישות גוררת הפסד כתובה מיידי, אלא רק כאשר הדבר הוביל לפירוק חיי הנישואין כיוון שהפך למרידה לפרק זמן ארוך ביותר.

בפסקי דין רבניים (חלק ו פס"ד בעמוד 33) הגר"ב זולטי זצ"ל נטה להכריע כדעת הט"ז ואילו הגר"א גולדשמיט זצ"ל האריך לשלול את דעתו והסכים עמו הראשון לציון הרה"ג יצחק ניסים זצ"ל שאין להכריע כדעת הט"ז. נצטט קמעה מדבריהם בפסק הדין (עמ' 47 - 48):

וכבר דחה את דברי הט"ז בפירושו ברא"ש - בעל החוט המשולש בתשובותיו, כמובא בפסק דינו של הגר"ב זולטי. ולא מצאנו בכל הפוסקים, מהראשונים ועד אחרוני האחרונים, אשר יפסוק ויקבע דין מורדת בלי הכרזה והמלכה. ועיין בספר תשובות זקן-אהרן חלק ב' סימן פ"ט, הכותב: והנה כמעט כל הפוסקים הרמב"ם והרמב"ן ורשב"א סבירא להו שאין לה דין מורדת עד שיכריזו ד' שבתות. וגם להרא"ש והטור, אליבא דבית יוסף והב"ח, והבית-שמואל [...] וביאור הגר"א סק"ז, אין לה דין מורדת בלא הכרזה ד' שבתות, אלא שהרא"ש והטור ס"ל דבעינן נמי י"ב חודש, ורק הט"ז שם ס"ק א' ס"ל דאליבא דרא"ש וטור לא בעינן במורדת הכרזה ד' שבתות רק בשיהוי י"ב חודש [...] אם כן הלא הט"ז הוא רק יחיד [...] אם כן אין לצרף כלל דעת הט"ז, כיון שכמה גדולי הפוסקים הבאים אחריו הסכימו דלא כוותיה.

וגם לשיטת הט"ז, לפי הרא"ש, הרי צריך התראה אחת במרידה, כפי שפסק הרא"ש עצמו בתשובותיו, בכלל מ"ג סימן י' שכל מורדת גם מאיס עלי צריכה התראה [...] ועיין בתוספות רי"ד בכתובות דף ס"ג ע"ב הכותב במורדת מאיס עלי צריך להתרות בה ולהודיעה שהיא מפסדת הכתובה.

נשוב לנידון דידן, אף לדעת הט"ז הנתבעת לא הפסידה כתובה, כי הנתבע המבקש להפסידה כתובתה מחמת מרידתה כלל לא פנה לבית הדין ואפילו התראה אחת לא הייתה ולא המתנת י"ב חודש.

נוסיף ונציין עוד לדברי הלבוש (אבן העזר סימן עז) שביאר את משמעות ההתראה ותוקפה והצורך שבית הדין בעצמו יתרה בה כדי להפסידה כתובתה, ורבים מהפוסקים נקטו כמותו וזה לשונו:

ואחר הכרזה שולחין לה בית דין פעם שנית אם את עומדת במרדך הפסדת כתובתך, אם עמדה במרדה ולא חזרה בה נמלכין בה עוד פעם אחרת ותאבד כתובתה ולא יהיה לה כתובה כלל. ויש מפרשים דנמלכים בה פירוש דלא סגי כששולחין לה מבית דין לומר הוי יודעת כו', אלא הבית דין בעצמם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שולחין אחריה ונמלכין בה קודם שיפסקו הדין להפסידה כתובתה, דבפני הבית דין תבטיש יותר ושמא תתרצה ותשמע להם, וכן עיקר.

אף בשו"ת הרמ"ע מפאנו (סימן נה) ביאר את סדר ההכרזה וכתב:

[...] אז יכתבו לו עליה אגרת מרד כדין וכהלכה, ובלי שמירת כל הסדר הזה אינה מפסדת כלום, והני מילי נמי כשהקפיד הבעל וקבל לפנינו עליה.

לקראת סוף התשובה יצא כנגד אחד מגדולי הדור שסבר שניתן להפסיד מורדת "שהתריסה כולי האי" וכו' אף ללא התראה וזה לשונו:

והנה ראיתי מגדולי הדור מי שחשב להפריז את המידה על העלובה הזאת ואמר כי לאישה שמרדה על בעלה בשב ואל תעשה בלבד אולי יש תקוה שעל ידי התראה והכרזה תשוב ותתפייס, אבל כיון שהתריסה כולי האי ודאי לא תשמע לקול מוריה ואטרוחי בי דינא בכדי להכריז ולהתרות לא מטרחינן - ולנו בפשיטות תשובתו בצדו שזה כלל גדול בתורה אין עונשין אלא אם כן מתרין, ועוד דבריו אלה הנה הנם חידוש הלכה אחר סוף הוראה כי אין להם עיקר בגמרא ולא בתקנות הגאונים ולא בהסכמות הקהילות ולא בשום מנהג ואין גם אחד מן הפוסקים שזכר מכל זה כלום, ואם באנו להפסידה כתובתה באומדנא בעלמא ואנן הדיוטות אנן האם עדיפנן אפילו מנשיא שבא"י שאין כחו יפה אלא בקנסות המפורש בתורה ובגמרא? - לא תהא כזאת בישראל.

ניתן לומר לסיכום, שההליך של התראה והכרזה ננקט כאשר הבעל קובל בפני בית הדין על הפרת שלום הבית והוא נועד לצורך קיום שלום הבית ולהחזיר את המורדת להתנהלות תקינה. אם המורדת אינה נענית להתראה, היא מפסידה כתובתה, אך אין נוקטים צעדי ענישה כנגד האישה אלא אם כן מזהירים אותה תחילה.

העולה מהאמור לעיל שאין בסיס הלכתי, בנידון דידן, להפסד האישה את כתובתה אף אם נניח שאכן מנעה חיי אישות מבעלה. הימנעות מחיי אישות, אינה גוררת בהכרח גירושין, אלא בעיה שיש לטפל בה. הבעל לא פנה לבית הדין על מנת להשיב את שלום הבית ולא ננקט כסדר הזה על מנת שניתן יהיה להפסידה כתובתה לאחר התראה על ידי בית הדין, כנדרש.

לא נימנע מלציין שבנסיבות בהן ברור הדבר שהאישה במרידתה ובמעשיה גרמה לגירושין והם יצאו ממנה, יש מקום להפסידה מכתובתה, אך ודאי שמקרה דנן אינו בכלל זה. ניתוח הנסיבות שבמקרה דנן מלמד שהבעל, בנותנו עיניו באישה אחרת עוד בהיותו בבית אחד עם אשתו, הוא הגורם לגירושין. איך יכול הבעל לטעון טענת מרידה כשלא היתה לו שום כוונה לתקן את שלום הבית, אלא לרעות בשדות זרים.

הטענות הכלכליות

הבדל בהשקעות ברכישת הבית - הנתבע טען שהוא השקיע ברכישת הדירה יותר מהתובעת ולכן יש לנכות זאת מחיובו בכתובה. טענה זו אינה מתקבלת מכיוון שהוא רשם את מחצית הדירה על שם האישה הרי נתן לה זאת במתנה ואם כן חלק זה מגיע לה גם על פי ההלכה ואין לקזז זאת מזכותה לכתובה. אין הדבר דומה לזכויות שהאישה מקבלת על פי חוק יחסי ממון שאינן מגיעות לה על פי דין תורה כגון זכויות פנסיוניות הרשומות על שם הבעל.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

פערים כלכליים - כמו כן, בית הדין אינו רואה הצדקה הלכתית לתת משקל לפערים הכלכליים הנטענים בין הבעל לאשתו, ובין משפחת האישה למשפחת האיש. פער כלכלי בין המתחייב לזוכה אינו יכול להוות הצדקה לפגיעה בזכויות הזוכה, והכתוב אומר – "ודל לא תהדר בריבו" (שמות כג, ב). השיקול ש"הכתובה לא נועדה להעשיר את האישה הגרושה ולדלדל על עפר את הבעל", שצוטטה בסיכומי הנתבע מפיו של הרה"ג שלמה דייכובסקי יכולה להטעים את המדיניות לה שותף בית הדין זה על פיו אין לחייב אדם בכפל – גם בתשלום חלקים מרכושו במסגרת איזון המשאבים וגם לשלם את הכתובה. אך אין בטיעון זה גרידא כדי להפסיד מהאישה את כתובתה.

כתובה מוגזמת – בית הדין סבור שסכום של 300,000 ש"ח הוא סכום גבוה, אך אינו סכום מופרז. בעניינו נוסף ונאמר, לפי טענותיו של האיש הוא השקיע ברכישת הדירה סכום של 300,000 ש"ח שחסך קודם הנישואין. לפיכך נראה שבתקופת הנישואין הסכום של 300,000 ש"ח או סכום קרוב לו, היה ברשותו ואין מדובר על סכום דמיוני.

סיכום וסיום

האיש בגד באשתו עם זרה, ועזב את בית המגורים. לטענתו, התנהלותו נבעה מסירובה של האישה לקיום יחסי אישות. לטענתו, במהלך כל חיי הנישואין האישה לא תפקדה כראוי, והיתה כרוכה אחר משפחתה. האישה מכחישה וטוענת שאומנם במהלך שמירת הריון וסמוך ללידה נמנע ממנה לקיים קשרי אישות, אך לאחר מכן לא נמנעה. במציאות של קושי בקשר ביקשה לשקמו תוך הסתייעות בטיפול זוגי אך בעלה סירב. בנסיבות שכאלו נטל הראיה על המרידה מוטל על הבעל, ומשלא הוכיח טענותיו חיוב הכתובה עומד בעינו. כמו כן, תפקוד לקוי אינו עילה לפסיד כתובה. מעבר לאמור, אף אילו היתה מתקבלת הטענה העובדתית שהאישה מנעה יחסי אישות, האישה אינה מפסידה בכך את כתובתה אלא רק לאחר תהליך של הכרזה והתראה על ידי בית הדין. מטרת ההכרזה היא קריאה לאישה לחזור לעיצוב של חיים משפחתיים תקינים. בנדון דנן לא היתה הכרזה, והדברים מורים שהאיש הוא זה שלא היה מעוניין לפעול לתקן את המצב באשר כבר פנה לרעות בשדות זרים. אשר על כן האישה לא הפסידה את כתובתה.

לסיום נציין לדברי הרמב"ם בתשובה המזהיר שלא להפסיד האישה שלא כדין ובטענות שאינם נכונות (מהדורת בלאו סי' שס"ה):

כי כל מי שמבקש עלילות להפטר מחיובו אשר נתחייב בו, כמו כובש שכר שכיר והוא העושק כמו הגזלן. ואין הבדל אצלי בין מי שמשתעבד בשכיר לאחרית היום ואחר כך יבקש עליו עלילות דברים להפסידו שכירותו, ובין מי שעושה עם אשתו ככה לשתניח לו המאוחר שלה [...] ואמנם הוקל על רוב בני אדם לצער נשותיהם לפוטרים מכתובתם, וראוי להישמר מזה העוון ולמנוע הפועלים אותו שבור זרוע רשע ורע והצילו עשוק מיד עושקו [...].

העולה מהאמור לעיל, שאין בסיס הלכתי להפסיד לאישה את זכותה לכתובתה.

החלטה

א. הבעל מחויב בכתובת אשתו בסך 300,000 ש"ח.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב. אם תקבל האישה מזכויות הבעל על פי חוק יחסי ממון זכויות שאינן מגיעות לה מדין תורה, יש לקזום מהסכום הנזכר.

ניתן לפרסם בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ו באדר א' התשע"ו (06/03/2016)

הרב סיני לוי

הרב ישראל דב רוזנטל

הרב יוסף יגודה – אב"ד